

Sygn. akt I NSP 279/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi A. Ł.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. II Aka 183/21,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2023 r.,

oddala skargę na przewlekłość postępowania.

UZASADNIENIE

Dnia 20 czerwca 2022 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynęła skarga pełnomocnika A. Ł. (dalej: „skarżący”) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt II AKa 183/21. Postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 10 sierpnia 2022 r., II S 54/22 została ona przekazana według właściwości do rozpoznania Sądowi Najwyższemu. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania odwoławczego w sprawie o wydanie wyroku łącznego w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie II AKa 183/21, przyznanie skarżącemu od Skarbu Państwa kwoty 5000 zł, oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu skargi wskazał, że sprawa skazanego A. Ł. o wydanie wyroku łącznego zainicjowana została jego wnioskiem w czerwcu 2019 r. Dnia 18 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wydał wyrok łączny (V K 141/19), natomiast w kwietniu 2021 r. obrońcy skazanego złożyli apelację od tego wyroku. Zdaniem skarżącego dopiero w maju 2022 r., pomimo kilkukrotnego zwracania się przez skazanego i jego obrońcę z wnioskiem o wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej, został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej zaplanowany na dzień 20 czerwca 2022 r. Przeszło roczny czas trwania postępowania odwoławczego o wydanie wyroku łącznego, w ocenie skarżącego, rzutuje bezpośrednio negatywnie na postęp w sprawach zarówno o wydanie wyroku łącznego, jak również możliwość skorzystania przez niego ze środków probacyjnych. W ocenie skarżącego niewątpliwie sprawa o wydanie wyroku łącznego ma dla niego szczególne znaczenie, albowiem ostatecznie to wyrok łączny ma określić wysokość sankcji karnej w postaci koniecznej do odbycia kary pozbawienia wolności, a nadto skarżący swoją postawą nie przyczynił się w żaden sposób do wydłużenia czasu trwania postępowania.

Odpowiedź na powyższą skargę złożył Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie (dalej: „uczestnik postępowania”), który w piśmie z 4 października 2022 r. wniósł o pozostawienie jej bez rozpoznania. W uzasadnieniu uczestnik postępowania wskazał, że termin rozprawy apelacyjnej w sprawie o sygn. II AKa 183/21 został wyznaczony zarządzeniem przewodniczącego z 28 lutego 2022 r. na dzień 20 czerwca 2022 r. na godz. 13:00. Pismem z 28 lutego 2022 r. poinformowano obrońcę A. Ł., iż zgodnie z wnioskiem jego obrońcy wyznaczono rozprawę apelacyjną. Nadto, obrońca skazanego została o tej okoliczności tego samego dnia poinformowana również drogą mailową. Rozprawa apelacyjna odbyła się terminowo (sprawę wywołano o godz. 13:00), a wyrok został ogłoszony tego samego dnia o godz. 15:55. Wyeksponować należy, zdaniem uczestnika postępowania, że adwokat działający w imieniu A. Ł., złożyła skargę na przewlekłość postępowania na biurze podawczym Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu rozprawy apelacyjnej o godz. 12:23, czyli na 37 minut przed wyznaczoną rozprawą odwoławczą.

W ocenie uczestnika postępowania przedmiotowa skarga dotyczy postępowania odwoławczego, które zostało już prawomocnie zakończone 20 czerwca 2022 r. W ocenie uczestnika postępowania skargę na przewlekłość postępowania wnosi się w czasie toczącego się postępowania sądowego, nie zaś po jego zakończeniu. Celem przedmiotowej skargi nie jest bowiem stwierdzenie przewlekłości, jaka ewentualnie wystąpiła w zakończonym postępowaniu sądowym, lecz spowodowanie podjęcia przez sąd, przed którym postępowanie się toczy jest dotknięte przewlekłością, działań zapobiegających dalszej przewlekłości postępowania. W ocenie uczestnika postępowania, w niniejszej sprawie wystąpienie ze skargą na przewlekłość postępowania stanowi nadużycie prawa procesowego, tym bardziej, że Sąd Apelacyjny w Warszawie przychylił się do wniosku obrońcy skazanego i wyznaczył termin rozprawy wskutek złożenia wniosku. Nadto, od 28 lutego 2022 r. do dnia rozprawy odwoławczej obrona nie wносиła o jeszcze szybsze rozpoznanie sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niezasadna i zasługuje na oddalenie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na przewlekłość postępowania, strona może wnieść skargę na stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ustawodawca nie skonkretyzował wprost terminu, po upływie którego należy uznać, że dochodzi do przewlekłości postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego, co do zasady, można mówić w razie bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r.,

III SPP 96/05; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22; z 7 lipca 2022 r., I NSP 204/22). Okres ten liczy się od dnia wniesienia apelacji, co nastąpiło w niniejszej sprawie z dniem 12 maja 2021 r. Termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony 28 lutego 2022 r., a więc po upływie ok. 9 miesięcy, zaś sama apelacja została rozpoznana w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem po nieznacznym przekroczeniu 12 miesięcy (12 maja 2021 r. – 20 czerwca 2022 r.).

Dla oceny, czy w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, znaczenie ma nie tylko sam sztywny upływ czasu, ale wymagają również rozważenia wszystkie okoliczności wpływające na przebieg postępowania, w tym sprawność podejmowanych przez sąd czynności oraz postępowanie skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15; z 12 stycznia 2022 r., I NSP 234/21). W niniejszej sprawie nie można stwierdzić takich wadliwości. Sąd Apelacyjny w Warszawie sprawnie podejmował czynności, które zmierzały do rozpoznania sprawy – z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem ustalił termin rozprawy apelacyjnej, poinformował o tym skarżącego i w tym terminie wydał wyrok w sprawie. Nie bez znaczenia dla takiej oceny pozostaje również kwestia występowania okoliczności obiektywnych, wywołanych stanem epidemii COVID-19, które wpłynęły na sposób funkcjonowania sądów we wcześniejszym okresie oraz konieczność rozpoznawania spraw w kolejności wpływu. Niezależnie jednak od tych okoliczności, Sąd Apelacyjny w Warszawie zdołał rozpoznać apelację skarżącego nieznacznie przekraczając termin 12 miesięcy od momentu jej wniesienia. W sprawie tej nie doszło zatem do przewlekłości postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

